

Fiche 5: Verkort BNC-fiche: Dierengezondheidsstrategie

Voorstel: A New Animal Health Strategy for the European Union (2007-2013) where "Prevention is better than cure" (officiële NL titel nog niet beschikbaar)

Datum Commissiedocument: 19 september 2007

Nr. Commissiedocument: COM(2007) 539

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=196180

Nr. Impact-assessment Commissie: SEC/2007/1189 en SEC/2007/1190

Opinie Impact-assessment Board

http://ec.europa.eu/governance/impact/cia_2007_en.htm: Nog niet beschikbaar.

Behandelingstraject Raad: RWG Veterinaire experts en Chief Veterinary Officers; de Commissie zal het voorstel presenteren in de Landbouwrap van oktober, een eerste discussie is voorzien in de Landbouwrap van november 2007; de Raadsconclusies worden verwacht in de Landbouwrap van december 2007

Eerstverantwoordelijk ministerie: LNV

2. Essentie voorstel :

a) Inhoud voorstel:

Het voorstel geeft de strategie van de Commissie weer op het gebied van de diergezondheid voor de periode 2007-2013. Het Europese diergezondheidsbeleid is er primair op gericht om dierziekten binnen de EU te voorkomen en om veilige handel in dieren en hun producten binnen de EU te bevorderen. Daarnaast is het Europees diergezondheidsbeleid erop gericht om de gezondheid en het welzijn van dieren te bevorderen. Dit alles in goed partnerschap, ook met organisaties van belanghebbenden binnen een zo breed mogelijk terrein dat alle diercategorieën beslaat (hobdieren, gezelschapsdieren, commercieel gehouden dieren en wilde dieren).

De Commissie heeft vier einddoelen geformuleerd:

1. een hoog niveau van volksgezondheid en voedselveiligheid waarborgen door de biologische en chemische risico's voor mensen te minimaliseren;
2. het steunen van boeren en de plattelandseconomie door dierziekten zo min mogelijk voor te laten komen;
3. het verbeteren van de economische situatie binnen de sector door vrij verkeer van goederen in deze sector mogelijk te maken, alsmede een betere balans met diergezondheidsrisico's en dierenwelzijn bij veetransporten;

4. het verbeteren van veehouderijpraktijken en dierenwelzijn ter voorkoming van diergezondheidsbedreigingen en ter minimalisatie van milieugevolgen.
- b) *Impact-assessment Commissie*: SEC/2007/1189 en SEC/2007/1190. Het impact-assessment van de Commissie wordt thans nog bestudeerd.

3. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteits-oordeel

- a) *Bevoegdheid*: De Gemeenschap is bevoegd om activiteiten op de terreinen genoemd in het voorstel (voornamelijk diergezondheid en dierenwelzijn en in mindere mate voedselveiligheid, volksgezondheid en milieu) te ontplooiën.
- b) *Functionele toets*:
 - *Subsidiariteit*: n.v.t.
 - *Proportionaliteit*: n.v.t.
 - *Onderbouwing*: Uit deze mededeling vloeien nog geen directe voorstellen voort m.b.t. wet- en regelgeving. Het is daarom ook nog te vroeg om een oordeel uit te spreken over de uiteindelijke beoordeling m.b.t. subsidiariteit en proportionaliteit. Wanneer de strategie wordt uitgewerkt in regelgeving zullen deze onderwerpen aan de orde komen. Desalniettemin kan opgemerkt worden dat, zoals de mededeling nu voorligt, het gevoelen van Nederland over de intenties m.b.t. subsidiariteit en proportionaliteit positief zijn. Nederland is van mening dat het voorkomen en bestrijden van dierziekten mede een internationale aangelegenheid is, aangezien dierziekten geen rekening houden met landsgrenzen..
- c) *Voorlopig Nederlands oordeel*: Het huidige initiatief van de EU dat voortvloeit uit een eerder uitgevoerde evaluatie is een logisch gevolg dat door Nederland wordt gesteund. Daarnaast ondersteunt Nederland de vier einddoelen van de Commissie, waarin ook de verbetering van dierenwelzijn wordt genoemd ter voorkoming van diergezondheidsbedreigingen. De mededeling laat zien waar de EU op inzet en dat wordt gesteund door Nederland.

4. Nederlandse positie

Nederlandse belangen en eerste algemene standpunt:

Het Europese diergezondheidsbeleid is direct van invloed op Nederland. De verplichtingen die in EU-verband worden opgesteld zijn van invloed op de bestrijding van dierziekten in Nederland en/of bepalen in belangrijke mate de mogelijkheden bij export van dieren en producten van dieren. Daarnaast stimuleert de EU financiële programma's om dierziekten uit te roeien en vergoedt de Commissie bepaalde kosten van de bestrijding bij dierziektenuitbraken. Bij de uitbraak van MKZ (Mond- en

Klauwzeer) in 2001 en de uitbraak van AI (Aviaire Influenza/ vogelgriep) in 2003 heeft Nederland hiervan geprofiteerd.

Het ministerie van LNV is bijna gereed met een Nationale Agenda Diergezondheid. Dit document kan mede worden ingezet voor input in het Europese beleid en kent voor een groot deel dezelfde elementen als de door de Commissie in haar mededeling beoogde communautaire diergezondheidsstrategie. Nederland hecht daarbij ook in Europees verband veel belang aan een grote rol voor de belanghebbenden en wil bovendien dat in de andere EU-lidstaten net als in Nederland de toerekenbare kosten voor de bestrijding van dierziekten door het bedrijfsleven worden gedragen.

Nederland kan de in de mededeling van de Commissie beoogde nieuwe diergezondheidsstrategie derhalve in grote mate steunen. Er zijn wel punten die bij de verdere uitwerking van de Europese diergezondheidsstrategie extra aandacht behoeven:

1. Differentiatie. Het is van groot belang dat de EU in haar nieuwe diergezondheidsbeleid ruimte biedt aan de lidstaten om, waar mogelijk, onderscheid te maken tussen verschillende 'houderijtypen' (commercieel, hobby en natuur). Uit de maatschappelijke consultatie in het kader van de Nationale Agenda Diergezondheid komt dit als een van de belangrijkste speerpunten naar voren. Differentiatie kan bijdragen aan een vermindering van spanningen tussen sectoren in geval van dierziektecrisissen
2. Vaccinatie. Nederland staat een verdergaande vaccinatiestrategie voor. De verbreding van mogelijkheden voor preventieve vaccinatie en noodvaccinatie tegen dierziekten kan explicieter in de uitwerking van de Europese diergezondheidsstrategie genoemd worden. De mogelijkheid van noodvaccinatie draagt niet alleen bij aan een groter draagvlak voor bestrijdingsmaatregelen, maar vermindert ook de vaak aanzienlijke directe en indirecte kosten van uitbraken.
3. Harmonisatie. Een belangrijk onderdeel van de Europese diergezondheidsstrategie is het voorstel om de kostentoedeling van dierziektebestrijding te harmoniseren. Nederland ondersteunt dit voorstel, mits het principe van doorbelasting van de toerekenbare kosten aan het bedrijfsleven niet wordt verlaten.

Om de discussie over kostentoedeling zo goed mogelijk in EU-verband in deze richting te krijgen zet Nederland in op een categorisatie van dierziekten die bepalend moet zijn voor de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de bestrijding: de individuele dierhouders, houders gezamenlijk (sectoren) of de overheid. Criteria voor de beoogde categorisatie van dierziekten dienen o.i. te zijn: (i) risico voor de humane gezondheid, (ii) de aard van de toe te passen bestrijdingsmaatregelen en (iii) de mate van optreden van externe effecten van de dierziekte en/of de bestrij-

dingsmaatregelen. Op deze wijze wordt drie categorieën van dierziekten gecreëerd, lopend van een hoog naar een beperkt tot geen of nauwelijks publiek belang. Met name voor de categorieën van dierziekten met een beperkt of geen publiek belang kan dan worden getracht in EU verband afspraken te maken over een beperking van de betaling van de bestrijdingskosten door de overheid met publieke middelen. Als bij deze categorieën met beperkt of geen publiek belang het bedrijfsleven dan ook nog de uitvoerder is, ontstaat de mogelijkheid dat de financiering (risico-afdekking) van de bestrijdingsmaatregelen plaats kan vinden door middel van (private) verzekering. In het geval verzekeringen de financier worden van de bestrijding van dierziekten, hebben verzekeraars meer instrumenten tot hun beschikking om preventie af te dwingen bij de deelnemers (premiereductie, eigen risico, etc.). Nederland acht het wenselijk dat deze mogelijkheid geboden wordt. Van belang voor Nederland blijft dat het mogelijk moet blijven om alle toerekenbare kosten volledig door te belasten aan de sector.